

EGYRE NAGYOBB ÖSSZEGET FORDÍT KARÁCSONYI FIGYELMESSÉGEKRE A ROMÁNIAI LAKOSSÁG

Több mint 1000 lejt költünk ajándékokra

Egyre több személynek, és egyre nagyobb értékben vásárolunk karácsonyi ajándékokat: egy friss felmérés szerint ebben az évben már több mint 1000 lejt fordítunk erre a célra, miközben tavaly még 730 lejt, 2017-ben pedig 660 lejt volt ez az összeg. A legnépszerűbb ajándékok továbbra is a ruházati cikkek, a legfőbb vásárlási szempont pedig az ár-érték arány.

» ISZLAI KATALIN

Évről évre nagyobb összeget szán a romániai lakosság karácsonyi ajándékokra, ám akkora növekedésre, mint idén, korábban sohasem volt példa – derül ki a Compari.ro ár-összehasonlító oldal és a GKI Digital piackutató cég karácsony előtti vásárlási szokásokat górcső alá vevő felmérésének eredményeiből. Míg 2015-ben átlagosan 570 lejt készült karácsonyi ajándékokra fordítani a romániai lakosság, 2016-ra ez az összeg 620 lejre, 2017-ben 660 lejre, 2018-ban pedig 730 lejre emelkedett, idén pedig már az 1000 lejt is meghaladta.

Mit, mikor, mennyiért?

A 2429 internethasználó megkérdezésével elkészített online felmérés arra is rámutatott, hogy a vásárlásra szánt összeggel párhuzamosan a megajándékozottak száma is folyamatosan növekszik. Mint a válaszból kiderült, a legtöbb ajándékot ezúttal is a szűk családi körnek, átlagosan 6 személynek vásárolják, de a távolabbi rokonok, barátok, munkatársak vagy ismerősök közül is egyre többet szeretnének meglepni a hazai vásárlók, így átlagosan 11 személynek készülnek ajándékot vásárolni (tavaly 9-10 személynek).

A tizenegy személynek összesen átlagosan 1011 lejt értékben terveznek ajándékot vásárolni, ami közel háromszáz lejjel haladja meg a tavalyi értéket. A megkérdezettek túlnyomó többsége, pontosabban 80 százaléka az interneten böngészve tervezi megtalálni a tökéletes ajándékot, de a hagyományosabb megoldások elől sem zárkóznak el. Az üzletek kedvezményeket kínáló reklámújságait 48 százaléuk lapozza fel, a bevásárlóközpontokba pedig 28 százaléuk néz szét ajándékötletek céljából. Olyanok is akadnak továbbá, akik biztosra szeretnének menni, és inkább megkérdezik szeretteiket, minek örülnének a leginkább (32 százalék). További érdekesség, hogy az internet a nézelődés mellett egyre inkább a vásárlások színterévé is válik: míg a korábbi években sokan csak ötleteket kerestek így, és a megkérdezettek mindössze 66 százaléka tervezett online vásárlást, idén már a válaszadók 71 százaléka készül webáruházakból vásárolni, további 19 százaléuk pedig online hirdetések révén vásárolna más magánszemélyektől. A válaszadók a tavalyi legnépszerűbb ajándékbeszerző helyszínek számító bevásárlóközpontokat ezúttal már csak a második helyre sorolták, 52 százaléuk vásárol ezekben a tavalyi 68 százalék helyett. Persze olyanok is akadtak, akik mindkét vásárlási formát kedvelik, ezért haladják meg az összesített arányok a száz százalékot. A kutatás készítői arra is kíváncsiak voltak, mikor látják hozzá a romániai lakosság az ajándékvásárláshoz. Mint kiderült, a legtöbben fekete péntekkor szerzik be a kiszemelt termékeket, vagy akkor, amikor a legkedvezőbb az ár (34-34 százalék). Sokan azonban decemberre hagyják az ajándékok beszerzését: 27 százalék a hónap első két hetére, 24 százalék pedig közvetlenül karácsony előttre időzíti a vásárlást. A halogatás egyébként

leginkább a 30 éven aluli korosztályra és a férfiakra jellemző. Az ünnepi ajándékozásnak egyetlen olyan eleme van, amely évek óta változatlan: továbbra is a ruházati cikkek számítanak a legnépszerűbbnek, a megkérdezettek közel fele (43 százaléka) tervezi ezekkel meglepni szeretteit. A népszerűségi lista az elektronikai cikkekkel (38%), a kozmetikai termékekkel (36%) és a játékokkal (36%) folytatódik. Az ajándékok kiválasztásának legfőbb kritériuma egyébként a tavalytól eltérően már nem a minőség, hanem az ár-érték arány.

Nagyobb bérek, magasabb árak

A karácsonyi ajándékokra szánt összeg jelentős növekedésének számos oka van Szabó Árpád közgazdász szerint. Mint a szakember rámutatott: az állami szféra mellett a magánszférában is nőttek idén a fizetések a minimálbér-növelés következtében, így általánosan elmondható, hogy több pénzhez jutott hozzá a lakosság. Emellett arra is emlékeztetett, hogy a külföldön dolgozók által hazajuttatott pénzmennyiség tekintetében Románia második helyen szerepel az Európai Unió tagállamai között, ami

» **További érdekesség, hogy az internet a nézelődés mellett egyre inkább a vásárlások színterévé is válik: míg a korábbi években sokan csak ötleteket kerestek így, és a megkérdezettek mindössze 66 százaléka tervezett online vásárlást, idén már a válaszadók 71 százaléka készül webáruházakból vásárolni, további 19 százaléuk pedig online hirdetések révén vásárolna más magánszemélyektől.**

szintén sokak esetében járul hozzá a családi kassza gyarapodásához. Hozzátette: noha elsősorban valóban kiugróan magasnak tűnhet a kutatásban szereplő 1011 lejt, ha figyelembe vesszük, hogy ezt átlagosan 11 személy megajándékozására fordítják, már nem is olyan elrettentő az összeg. A szakember szerint a fő problémát inkább az jelenti, hogy sokan adósságha verik magukat az értékes ajándékok beszerzése érdekében. Tapasztalatai szerint nem ritka, hogy bankkölcsönt vesznek fel, ami főlegesen terheli majd a családot. Emellett a vásárlási kártyák egyre népszerűbbé válásának köszönhetően sokan döntenek nagy értékű ajándékok vásárlása mellett. „Azt sem szabad elfelejteni, hogy óriási áremelkedések történtek ebben az évben, így ugyanazért a termékért most többet kell fizetni, mint tavaly. Novemberben például az elmúlt évek legnagyobb áremelkedését jegyezték az élelmiszerek esetében, és mivel az ajándékcsomagok java része tartalmaz édességet, gyümölcsöt, ebből a szempontból is jóval többet kell idén elkölteni” – mutatót rá Szabó.

Gazdag karácsony. Évről évre több és nagyobb értékű ajándék kerül a fa alá

Nem egykönnyen birkóznak meg az üzleti kihívásokkal a kis cégek

» BÍRÓ BLANKA

A romániai kisvállalatok számára nehézséget okoz, hogy pozitívan tartsák a pénzügyi mérlegüket, hiszen egy kimutatás szerint az eladósodottsági szintjük elérte a 73 százalékot. A Krónika által megszólaltatott szakértő szerint a helyzet nem ennyire veszélyes, gyakran a cég a tulajdonosnak tartozik.

Kemény adatok a statisztikákban

Az 500 ezer eurónál kevesebb forgalmat lebonyolító cégek eladósodottsága elérte a 73 százalékot, ezen belül a legkisebbek a leginkább érintettek, az 50 ezer évi forgalmat megvalósító kisvállalkozások eladósodottsága 81 százalék körül mozog – derül ki az Instant Factoring digitális pénzügyi szolgáltató minap közzétett elemzéséből. A tanulmányban a 2018-as adatokat vették figyelembe, ebből pedig arra derült fény, hogy az 525 ezer romániai mikro- és kisvállalkozás 37 százalékánál

negatív saját tőke jelent meg az éves mérlegében, tehát a cég saját tőkéje nem érte el a törvényi minimumként meghatározott jegyzett tőkét. Az egy évnél rövidebb kifizetési elmaradások összesen 122 milliárd lejre rúgnak, és az összadósság 60 százalékát teszik ki. A kinnlevőségeik eközben meghaladták az 58 milliárd lejt. Ágazatok szerint a legtöbb kinnlevőség az építőiparban halmozódott fel, több mint 10 milliárd lejt. A tanulmány készítői szerint pedig aggasztó jelenség, hogy a kinnlevőségek behajtása egyre inkább kitolódik, ami tovább görgeti az adósságokat, és közvetlenül befolyásolja a vállalkozások likviditását. Az 50 ezer eurónál kisebb forgalmat lebonyolító cégeknél a kinnlevőségek behajtása átlag 228 nap, míg az adósságok kifizetése átlag 538 nap alatt történik.

Hogy a fizetőképességet és a pénzügyi tehetőséget szintjét növeljék a cégek egy része kénytelen volt banki hitelhez folyamodni, így a hitelek aránya egy év alatt 4,8 százalékkal, hat év

alatt 15,6 százalékkal növekedett. Az építőcégek maradtak el legnagyobb mértékben a beszállítóiknak történő és egyéb kifizetésekkel, ezek 2 milliárd lejjel tartoznak, ezt követi a nagybani kereskedelem 1,6 milliárd lejjel, majd a feldolgozó ipar 700 millióval. A romániai kisvállalatok tavaly 4,2 milliárd lejt adót és illetéket fizettek be az államnak, ebből a legnagyobb arányban a közepes méretűek: az 50–250 ezer eurós forgalmú cégek 1,8 milliárd lejt adóztak.

Nem annyira sötét a valóság?

„Nem kell eltúlozni a kisvállalatok eladósodottsági szintjét, hiszen ha ezek a számok valóságos lennének, nagyon sok cég a csőd szélére sodródott volna” – fogalmazta meg Édler András, a Kovászna Megyei Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, amikor a digitális pénzügyi szolgáltató elemzéséről faggattuk. Mint rámutatott, a kisebb vállalkozásokra gyakran jellemző, hogy a tulajdonos „belepumpál” egy csomó

» **Ami a kamaraelnök meglátása szerint viszont valós gondot jelent a zavartalan működésben, a kiszámíthatóságban az, hogy a kisebb cégek késve tudják behajtani a kinnlevőségeiket.**

pénzt a cégbe, hogy szinten tartsa. Ennek különböző formái vannak, például meghitelezi a saját cégét, vagy nem veszi ki a saját fizetését, hogy ne terhelje a vállalkozást. Ilyen esetben nem fenyeget a behajtás, a számlák zárolásának a veszélye, hiszen a tulajdonos nem követeli vissza a saját pénzt.

Ami a kamaraelnök meglátása szerint viszont valós gondot jelent a zavartalan működésben, a kiszámíthatóságban az, hogy a kisebb cégek késve tudják behajtani a kinnlevőségeiket. „A mikro- és kisvállalatok legtöbb kilenc alkalmazottat foglalkoztatnak, nem tudnak nagy munkákat felvállalni, és nem elég erősek ahhoz, hogy diktálják a feltételeket. A nagy cégek mondják meg, mikor fizetnek, a kisebbek ki vannak szolgáltatva, ha a nagyoknak például késve fizet az állam, az legyűrűzik a mikro- és kisvállalatokhoz is, ám ez utóbbiaknak nincs annyi likviditásuk, hogy ezeken az időszakokon könnyedén átlépjenek” – osztotta meg velünk tapasztalatait Édler András.